Üniversite Sıralamaları | Başlangıç | Herkes

CWUR Sıralaması Nedir? Yöntemi ve Türkiye'nin Yeri

CWUR, anket kullanmadan eğitim, istihdam, öğretim kadrosu ve araştırma göstergeleriyle 2000 üniversiteyi sıralar. Madde yedi göstergenin hesabını, 2026 listesinde Türkiye'nin 47 üniversitesini ve sıralamanın sınırlılıklarını anlatır.

Zafer Hoca · Yayın: 08.11.2026 · 7 dk okuma

Kısaca: CWUR (Center for World University Rankings), 2012'den beri yayımlanan ve anket ya da kurum beyanı kullanmayan bir dünya üniversite sıralamasıdır. Yedi göstergeyi dört alanda toplar: eğitim (%25), mezun istihdamı (%25), öğretim kadrosu (%10) ve araştırma (%40). 2026 baskısında 21.291 kurum değerlendirildi ve ilk 2000 listelendi. Bu listede Türkiye'den 47 üniversite var; en üst sıradaki Hacettepe Üniversitesi 666. sırada.

CWUR sıralaması nedir?

CWUR, Türk basınında özellikle "dünyanın en iyi yüzde 3'ünde" gibi başlıklarla sık geçen bir sıralamadır. Bu madde CWUR'un kendisini anlatır: kimin hazırladığını, yedi göstergenin nasıl hesaplandığını, Türk üniversitelerinin 2026 listesindeki yerini ve bu sıralamayı okurken nelere dikkat etmeniz gerektiğini. Büyük üç sıralamanın (THE, QS ve ARWU) göstergelerini ve ağırlıklarını karşılaştırmak istiyorsanız THE, QS ve ARWU farkları maddesine bakın.

CWUR'un kendi tanıtımına göre sıralama 2012'de Suudi Arabistan'ın Cidde kentinde, dünyanın ilk 100 üniversitesini derecelendirmeyi amaçlayan bir proje olarak başladı. 2014'te liste ilk 1000'e, 2019'da ise yaklaşık 21 bin üniversite arasından ilk 2000'e genişletildi. Kuruluş kendini hükûmetlere ve üniversitelere politika önerisi, strateji ve danışmanlık hizmeti veren bir kuruluş olarak tanımlıyor.

Sıralamanın ayırt edici iddiası, anket ve üniversitelerin kendi bildirdiği verileri kullanmamasıdır. QS ve THE'de önemli bir ağırlık taşıyan itibar anketleri CWUR'da yoktur; bütün göstergeler ödül, mezun ve yayın verisi gibi sayılabilir sonuçlardan hesaplanır.

CWUR yöntemi: yedi gösterge ve ağırlıkları

CWUR'un yöntem sayfası yedi göstergeyi dört ana alanda toplar. Aşağıdaki tablo bu göstergeleri ve ağırlıklarını gösterir.

Alan	Gösterge	Neyi ölçer?	Ağırlık
Eğitim	Mezunların akademik başarısı	Büyük akademik ödül almış mezun sayısı, kurum büyüklüğüne göre	%25
İstihdam	Mezunların meslekî başarısı	Dünyanın en büyük 2000 halka açık şirketinde üst yönetim görevine gelmiş mezunlar, kurum büyüklüğüne göre	%25
Öğretim kadrosu	Ödüllü öğretim üyeleri	Büyük akademik ödülleri, ödülü aldığı sırada o kurumda çalışırken kazanmış öğretim üyeleri	%10

Alan	Gösterge	Neyi ölçer?	Ağırlık
Araştırma	Araştırma çıktısı	Toplam araştırma makalesi sayısı	%10
Araştırma	Yüksek nitelikli yayın	Üst düzey dergilerde yayımlanan makale sayısı	%10
Araştırma	Etki	Çok etkili dergilerde yayımlanan makale sayısı	%10
Araştırma	Atıf	Çok atıf alan makale sayısı	%10

Tablodan çıkan ilk sonuç şudur: ağırlığın yarısı (%50) mezunlara, yani eğitim ve istihdam göstergelerine verilmiştir. Bu iki gösterge de kuruma çok seyrek gelen olaylara, yani büyük bilim ödüllerine ve dev şirketlerin üst yönetimine dayanır.

CWUR göstergeleri nasıl hesaplanır?

CWUR'un dört sayfalık teknik yöntem belgesi göstergelerin hesabını ayrıntılı biçimde açıklar. Belgeden okura en çok yarayacak noktalar şunlardır:

Araştırma göstergeleri

- Dergiler 23 geniş bilim alanına ayrılır ve makaleler içinde bulunulan yıldan iki yıl öncesine kadar uzanan on yıllık bir pencerede sayılır.
- **Yüksek nitelikli yayın** için dergiler, kendine atıflar çıkarıldıktan sonra PageRank algoritmasıyla ağırlıklandırılmış atıflara göre puanlanır. Her alanda en yüksek puanlı dergiler, alandaki makalelerin dörtte birini kapsayacak biçimde seçilir.
- **Etki** göstergesinde aynı yöntem daha dar uygulanır: alandaki makalelerin yalnız yüzde 5'ini kapsayan en üst dergiler sayılır.
- **Atıf** göstergesi her alanda en çok atıf alan yüzde 1'lik makaleleri sayar.

Araştırma göstergeleri kurum büyüklüğüne bölünmez; yani çok yayın yapan büyük üniversiteler bu göstergelerde doğal olarak avantajlıdır. Yöntem sayfasında ve teknik belgede yayın verilerinin hangi veri tabanından alındığı adıyla belirtilmiyor; kullanılan dergi listesinin CWUR'un sitesinde yayımlandığı söyleniyor.

Ödül ve mezun göstergeleri

- Öğretim kadrosu ve eğitim göstergelerinde Nobel ödülleri, Fields Madalyası, Abel Ödülü, Turing Ödülü, Kyoto Ödülü, Crafoord ödülleri gibi uzun bir ödül listesi kullanılır. Ödülün puanı her geçen yıl için yüzde 1 azalır; böylece yakın tarihli ödüller daha ağır basar.
- İstihdam göstergesi, 2011'den bu yana dünyanın en büyük 2000 halka açık şirketinde üst yönetim görevine gelmiş mezunları sayar. Lisans, yüksek lisans ya da doktora mezunu olan herkes o kurumun mezunu kabul edilir.
- Eğitim ve istihdam puanları kurumun öğrenci sayısına bölünür. Formül, büyüklüğüne göre çok sayıda başarılı mezun yetiştiren kurumları giderek daha fazla ödüllendirecek biçimde kurulmuştur.

Son adımda yedi göstergenin ağırlıklı toplamıyla bir ön puan hesaplanır ve kurumlar bu puana göre sıralanır. Nihai puanlar 0–100 aralığına normal dağılım (çan eğrisi) kullanılarak ölçeklenir. Bu yüzden listenin orta ve alt kısımlarında puanlar birbirine çok yakındır.

CWUR'un ayrıca konu bazlı sıralamaları da vardır. Yöntem sayfasına göre bu sıralamalar 227

konu kategorisinde, Clarivate verisiyle üst düzey dergilerdeki makale sayısına göre hazırlanır. Sitenin menüsünde konu sıralamaları için 2017 baskısına bağlantı yer alıyor. Alanınızdaki konumu güncel olarak görmek için öteki alan bazlı üniversite sıralamalarına da bakın.

CWUR 2026'da Türkiye'nin yeri

CWUR'un 1 Haziran 2026'da duyurduğu 2026 baskısında 21.291 kurum değerlendirildi ve ilk 2000 kurum listelendi. Bu listede Türkiye'den 47 üniversite yer alıyor; 2025 baskısında bu sayı 52'ydi. Türkiye'nin ilk on üniversitesi şöyle:

Türkiye sırası	Üniversite	Dünya sırası 2026	Puan 2026	Dünya sırası 2025
1	Hacettepe Üniversitesi	666	72,9	661
2	İstanbul Üniversitesi	707	72,6	702
3	Ankara Üniversitesi	733	72,4	717
4	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	736	72,3	709
5	Boğaziçi Üniversitesi	785	72,0	762
6	İstanbul Teknik Üniversitesi	813	71,8	800
7	Marmara Üniversitesi	939	70,9	956
8	Koç Üniversitesi	989	70,6	1009
9	Ege Üniversitesi	1052	70,3	1010
10	Çukurova Üniversitesi	1106	70,0	1063

Tablodaki puan sütunu önemli bir şeyi gösterir: Ankara Üniversitesi ile ODTÜ arasında üç sıra, ama yalnız 0,1 puan fark var. Hacettepe ile Çukurova arasındaki 440 sıralık fark ise 2,9 puana karşılık geliyor. Çan eğrisiyle ölçeklenen puanlarda bu yoğunlaşma beklenen bir durumdur.

Türk üniversitelerinin sırasını hangi gösterge belirliyor?

CWUR listesi her kurum için dört alanın sırasını ayrıca gösterir. 2026 listesindeki 47 Türk üniversitesinden hiçbirinin öğretim kadrosu sütununda sırası yok; eğitim sütununda sıra değeri bulunan tek kurum İstanbul Üniversitesi (451). İstihdam sütununda sırası olan Türk üniversitesi sayısı 13. Bu tablo, Türk üniversitelerinin CWUR'daki yerinin büyük ölçüde araştırma göstergelerine dayandığını gösterir: ağırlığın %60'ını oluşturan ödül ve mezun göstergelerinde Türk kurumları ya hiç görünmüyor ya da sınırlı biçimde görünüyor.

Haberlerde geçen "dünyanın en iyi yüzde 3,2'si" gibi ifadeler, CWUR'un listede her kurumun yanına yazdığı yüzdelik dilimden gelir. Bu yüzde, ilk 2000'e göre değil, değerlendirilen 21.291 kurumun tamamına göre hesaplanır. Yani ilk 2000'e girmek bile kendiliğinden "ilk yüzde 10" anlamına gelir.

CWUR'un sınırlılıkları nelerdir?

Anket kullanmaması CWUR'u öznel itibar ölçümünden kurtarır, ama göstergelerin seçimi başka türden yanlılıklar getirir. Sıralamaların genel yöntem sorunları için üniversite sıralamaları ne kadar güvenilir maddesine bakabilirsiniz; CWUR'a özgü başlıca noktalar şunlardır:

1. **Seyrek olaylara yüksek ağırlık:** Ağırlığın %60'ı büyük ödüllere ve dev şirketlerin üst

yönetimine dayanır. Bu olaylar dünyada az sayıda köklü kurumda yoğunlaşır; çoğu üniversite bu göstergelerden hiç puan alamaz.

2. **Geçmişe dönük ölçüm:** Ödüller çoğu zaman yıllar önce yapılan çalışmalara verilir; mezun göstergeleri de on yıllar önce mezun olmuş kişileri sayar. Bugünkü eğitim kalitesi bu göstergelere geç yansır.
3. **Şirket büyüklüğü ve ülke yapısı:** İstihdam göstergesi dünyanın en büyük halka açık şirketlerine bakar. Bu şirketlerin yoğunlaştığı ülkelerin üniversiteleri doğal olarak avantajlıdır; mezunların geniş iş dünyasındaki başarısı ölçülmez.
4. **Büyüklük etkisi:** Araştırma göstergeleri toplam sayıya dayandığı için büyük kurumları öne çıkarır.
5. **Uzun yayın penceresi:** On yıllık yayın penceresi, bir üniversitedeki hızlı gelişmeyi ya da düşüşü sıralamaya geç taşır.
6. **Sıkışık puanlar:** Listenin orta ve alt kısımlarında birkaç onda birlik puan farkı onlarca sıra farkına dönüşür.
7. **Kuruluşun öteki hizmetleri:** CWUR, sıralamanın yanında üniversitelere başvuruyla yapılan bir derecelendirme (rating) sistemi sunuyor ve bu kapsamda kurumlara rozet ve sertifika veriyor. Sıralamayı hazırlayan kuruluşun kurumlara hizmet de sunması, öteki ticari sıralamalarda olduğu gibi bağımsızlık sorusunu gündeme getirir.

CWUR öteki sıralamalardan nasıl ayrılır?

CWUR'u en çok ARWU'ya benzetebilirsiniz: ikisi de anket kullanmaz ve ödül alan mezun ile öğretim üyelerini sayar. Farkı, CWUR'un mezunların iş dünyasındaki başarısını ayrı bir gösterge olarak eklemesi ve eğitim ile istihdam göstergelerine toplam %50 ağırlık vermesidir. THE ve QS ise itibar anketlerine ve kurumların bildirdiği verilere (öğrenci ve öğretim üyesi sayıları gibi) yer verir. Türk üniversitelerinin ARWU'daki durumu için ARWU (Şanghay) 2026 maddesine bakabilirsiniz.

Yalnız yayın verisine dayanan, ağırlıklı bileşik puan hesaplamayan sıralamalar da vardır. Leiden Ranking göstergeleri tek puana indirmeden ayrı ayrı sunar; Türkiye'deki üniversiteleri ulusal ölçekte karşılaştırmak için ise URAP daha ayrıntılı bir tablo verir. Bir kurumu değerlendirirken birkaç sıralamaya birlikte bakmak, tek bir listenin yanlılığını dengeler. Türkiye'nin farklı sıralamalardaki görünümünü bir arada görmek için Türkiye üniversite sıralamaları 2026 maddesine bakabilirsiniz.

CWUR sonuçlarını nasıl okumalısınız?

- **Puanla birlikte okuyun.** Sıra farkı büyük görünse de puan farkı küçük olabilir. İki kurumu karşılaştırırken puan sütununa bakın.
- **Alan sıralarına bakın.** Bir kurumun hangi alandan puan aldığını görmek, sıranın neye dayandığını gösterir. Türk üniversitelerinde bu çoğunlukla araştırma alanıdır.
- **Yıllar arası değişimi temkinli yorumlayın.** Birkaç sıralık iniş çıkışlar, puandaki çok küçük değişimlerden ya da öteki kurumların hareketinden kaynaklanabilir.
- **Yüzdelik dilimi doğru okuyun.** "İlk yüzde 5" gibi ifadelerin tüm değerlendirilen kurumlara göre hesaplandığını unutmayın.
- **Tercih ve kariyer kararında tek ölçüt yapmayın.** Lisansüstü program ya da kadro seçerken bölümün araştırma alanları, danışman uyumu ve olanaklar sıralamadan daha belirleyicidir.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- CWUR, 2026 Dünya Üniversite Sıralaması (Global 2000 listesi): https://cwur.org/2026.php
- CWUR, yöntem sayfası ve göstergeler: https://cwur.org/methodology/world-university-rankings.php
- CWUR, teknik yöntem belgesi (PDF): https://cwur.org/methodology/methodology.pdf
- CWUR, kuruluş hakkında bilgi: https://cwur.org/about.php
- YÖK, Türkiye yükseköğretim sistemi: https://www.yok.gov.tr

Etiketler: #Atıf #Yayın

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza